

Δημοκρατικός Συναγερμός

Ιωνάς Νικολάου
Βουλευτής Λευκωσίας

5 Δεκεμβρίου 2003

ΔΗΛΩΣΗ Μ.Μ.Ε.

Είναι με μεγάλη μας λύπη που ακούσαμε χθες, κατά την συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, και δια στόματος του εκπροσώπου της Αστυνομίας, να αναφέρεται στον περί Προσώπων που Συλλαμβάνονται (Δικαιώματα σε Επικοινωνία και Ιατρική Εξέταση) Νόμο, ως «δαμόκλειος σπάθη» για την Αστυνομία. Και το λέω αυτό γιατί στην Κύπρο του σήμερα και εν αναμονή της πλήρους ένταξης μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι απαράδεκτο να αντικρίζουμε κατά αυτό τον τρόπο οτιδήποτε έχει σχέση με και διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα οποιουδήποτε προσώπου, ιδιαίτερα των υπό κράτηση ατόμων, που δεν έχουν ακόμα κατηγορηθεί ή καταδικαστεί για οποιοδήποτε αδίκημα.

Συγκεκριμένα, ο εκπρόσωπος της Αστυνομίας ανέφερε χθες κατά την συζήτηση στην Επιτροπή Νομικών του πιο πάνω θέματος ότι οι πρόνοιες του νομοσχεδίου είναι υπέρμετρα δεσμευτικές και επιβαρυντικές για την Αστυνομία και εξέφρασε τις επιφυλάξεις και την αντίθεση της σε κάποιες από τις πρόνοιες του. Και όλα αυτά την στιγμή που το νομοσχέδιο είχε εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ημερομηνίας 24.9.2003. Είναι πράγματι άξιον απορίας αλλά και κριτικής η στάση αυτή της Αστυνομίας ειδικά όταν αυτή έρχεται σε σύγκρουση με τις αποφάσεις του πολιτικά προϊσταμένου της, και όταν, όπως μας ανέφερε και ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το Συμβούλιο της Ευρώπης αλλά και το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε κατά καιρούς αποφάσεις τους έκαναν αναφορά στις ελλείψεις που υπάρχουν στην νομοθεσία μας όσον αφορά το συγκεκριμένο θέμα και προχώρησαν σε παρατηρήσεις και συστάσεις για αλλαγές σε αυτή.

Οι παρατηρήσεις και οι συστάσεις αυτές, οι επανειλημμένες περιπτώσεις όπου η Αστυνομία κατηγορήθηκε για καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων ατόμων που συλλαμβάνονται ως ύποπτα για διάφορες εγκληματικές πράξεις και κρατούνται σε αστυνομικά κελιά, καθώς επίσης και οι αναφορές σε εκθέσεις της Επιτροπής Διοικήσεως για ξυλοδαρμό ανηλίκων σε αστυνομικά τμήματα και οι καταγγελίες για κράτηση ανηλίκων μέχρι και 8 ώρες χωρίς να ειδοποιούνται οι γονείς, επιβάλλουν όχι μόνο την ψήφιση ενός τέτοιου νομοσχεδίου αλλά, εμείς σαν Δημοκρατικός Συναγερμός προτείνουμε και την επέκταση των προνοιών του ούτως ώστε να καλύπτει μια ευρεία κατηγορία προσώπων και δικαιωμάτων.

Συγκεκριμένα, προτείνουμε την συμπερίληψη προνοιών που να ρυθμίζουν τα δικαιώματα των εγκύων γυναικών που συλλαμβάνονται από την Αστυνομία. Όσο αφορά τους ανήλικους που συλλαμβάνονται, και ενόψει των όσων παρατηρούνται αναφορικά με την απαράδεκτη συμπεριφορά αστυνομικών απέναντι σε αυτή την κατηγορία προσώπων, θεωρούμε σημαντική την συμπερίληψη πρόνοιας ώστε να μην γίνεται δεκτή η κατάθεση προσώπου κάτω των 18 ετών που λαμβάνεται στην απουσία γονιών, κηδεμόνα ή δικηγόρου ή λαμβάνεται χωρίς να τηρούνται οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται από τις διεθνείς υποχρεώσεις μας. Η κατάσταση που επικρατεί στον τόπο μας αναφορικά με την μεταχείριση ανηλίκων προσώπων που τελούν υπό σύλληψη, επιβάλλει την αναφορά στο νομοσχέδιο ειδικής ρύθμισης και στα δικαιώματα των ανηλίκων, οι οποίοι θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με τις επιβαλλόμενες ευαισθησίες λόγω ηλικίας και παιδαγωγικής μεταχείρισης.

Η βασική αρχή ότι πρόσωπο που τελεί υπό κράτηση δεν συνιστά αυτόματα και στοιχείο της ενοχής του δεν πρέπει να παραγνωρίζεται. Γι' αυτό και πρέπει να γίνει ειδική πρόβλεψη για την διασφάλιση των συνθηκών υγιεινής, στοιχειωδών ανέσεων και αξιοπρέπειας των κρατουμένων στους χώρους αυτούς με τρόπο που προστατεύονται οι ανθρώπινοι όροι διαβίωσης. Η κατάσταση που επικρατεί σήμερα είναι επεικώς απαράδεκτη και δεν τιμά την πατρίδα και τον πολιτισμό μας. Η ύπαρξη στο κελί Καταλόγου των Βασικών Δικαιωμάτων Κρατουμένου σε κατανοητή γλώσσα για τον κρατούμενο θεωρείται ένα επιπλέον καθήκον που πρέπει να ρυθμιστεί. Όσον αφορά την σωματική έρευνα, αυτή πρέπει να επιτρέπεται μόνο όταν πληροφορηθεί ο ύποπτος τους λόγους που αυτή κρίνεται αναγκαία και εφόσον αυτή έχει σχέση με το υπό διερεύνηση αδίκημα ή με ενδεχόμενο διάπραξης άλλου αδικήματος. Περαιτέρω, θα πρέπει να γίνεται σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, από ειδικούς και στις περιπτώσεις που απαιτείται η απομάκρυνση ρούχων του υπόπτου να γίνεται από άτομο ίδιου φύλου με αυτόν και στην παρουσία μόνο αρμοδίων προσώπων. Το γεγονός ότι πρόσωπο τελεί υπό κράτηση δεν πρέπει να του στερήσει το δικαίωμα να συναντά καθημερινώς και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα συγγενείς του μέχρι 2^{ου} βαθμού συγγένειας. Προτείνουμε λοιπόν την συμπερίληψη αυτού του δικαιώματος στο νομοσχέδιο και την υποχρέωση της Αστυνομίας να ενημερώνει τον κρατούμενο ή τους συγγενείς για την ώρα των επισκέψεων αυτών, καθώς και την δημιουργία κατάλληλου χώρου όπου θα γίνονται αυτές οι συναντήσεις.

Η αύξηση των καταγγελιών για κακοποίηση πολιτών από την Αστυνομία επιβάλλει την λήψη αυστηρότερων μέτρων για την αποτελεσματικότερη διερεύνηση των. Το σύστημα που ακολουθείται σήμερα με την υποβολή παραπόνων στην Εισαγγελία για ποινική διερεύνηση των καταγγελιών και στην Επίτροπο Διοικήσεως για διοικητική διερεύνηση των δεν είναι ικανοποιητική. Ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους πρόληψης της κακοποίησης και βάνουσης μεταχείρισης από αστυνομικούς είναι η προσεκτική εξέταση όλων των παραπόνων για κακοποίηση και η επιβολή κατάλληλων και αυστηρών κυρώσεων σε αυτούς που προβαίνουν σε τέτοιες πράξεις. Δραστική πρόνοια προς αποφυγή τέτοιων πράξεων είναι και η ανάληψη από τους ίδιους τους αστυνομικούς, που μετέρχονται σε ενέργειες κακοποίησης και κακομεταχείρισης προσώπων που συλλαμβάνονται και ή τελούν υπό κράτηση, προσωπικής ευθύνης να αποζημιώνουν προσωπικά τα

πρόσωπα αυτά. Θεωρούμε ότι η ανάληψη αστικής ευθύνης από τους ίδιους τους αστυνομικούς που όχι μόνο κακομεταχειρίζονται άτομα αλλά και παραβιάζουν τα δικαιώματα που αναφέρονται στο νομοσχέδιο, καθώς και η εντατική επίβλεψη και προστασία των κρατουμένων στα αστυνομικά κρατητήρια από την δικαστική αρχή, αποτελούν μέτρα καταστολής αυτών των φαινομένων και αυτής της συμπεριφοράς που παρατηρούνται κατά διαστήματα.

Τέλος, θεωρούμε ότι η κατάλληλη εκπαίδευση αστυνομικών στις σύγχρονες μεθόδους ανάκρισης και στην απόκτηση και ανάπτυξη ικανοτήτων διαπροσωπικής επικοινωνίας που να τους καθιστά ικανούς να προβαίνουν σε αποτελεσματικές ανακρίσεις χωρίς να καταφεύγουν σε βίαια μεταχείριση, καθώς και η εκπαίδευση τους στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θα βοηθήσει περισσότερο στην σωστή εφαρμογή των προνοιών του προτεινόμενου νόμο όταν και εφόσον αυτός ψηφιστεί.

ΙΩΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
Βουλευτής Λευκωσίας